

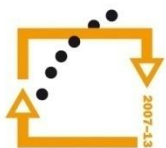
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola technická Brno, Sokolská 1

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Název: Dopravní stroje a zařízení

Téma: Lana a řetězy

Autor: Ing. Petr Plšek

Číslo: VY_32_INOVACE_07 - 04

Anotace: *Definice, účel, srovnání a konstrukce lan a řetězů jako jeřábového příslušenství.
DUM je určen pro žáky čtvrtých ročníků, obor strojírenství.
Vytvořeno v květnu 2012.*

LANA A ŘETĚZY

- Ohebné prostředky pro vázání, zvedání a tažení.
- Lana
  - Textilní (konopná, polyamidová)
  - Ocelová
- Řetězy
  - Svařované
  - Gallovy

SROVNÁNÍ VÝHOD LAN A ŘETĚZŮ

■ OCELOVÁ LANA

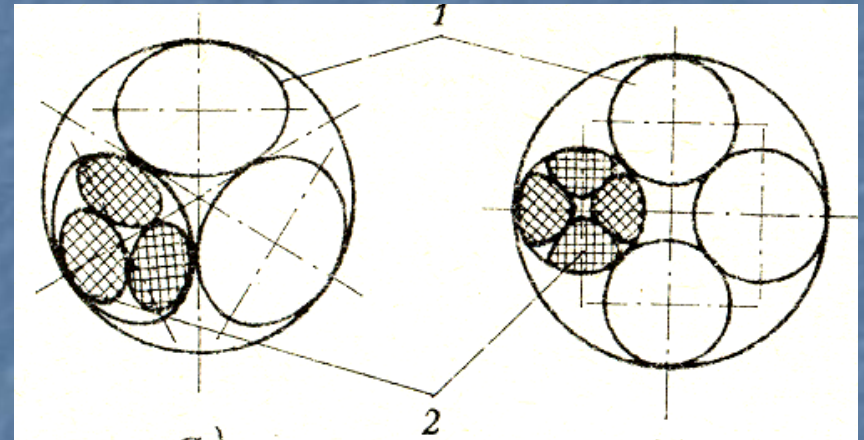
- Lehčí
- Bezpečnější
- Pružnější
- Nehlučná
- Pro vyšší rychlosti

■ ŘETĚZY

- Odolné proti otěru
- Odolné proti korozi
- Odolné proti žáru
- Pro těžké provozní podmínky

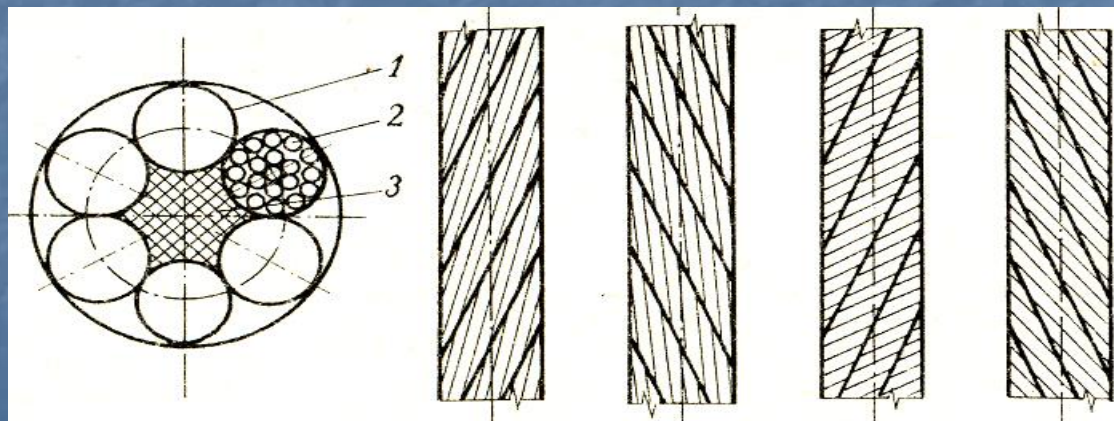
Textilní lana

- Pro vázání břemen nebo pro ruční zdvihadla
- Vlivem vlhkosti ztrácejí pevnost
- 3 až 4 prameny ve šroubovici

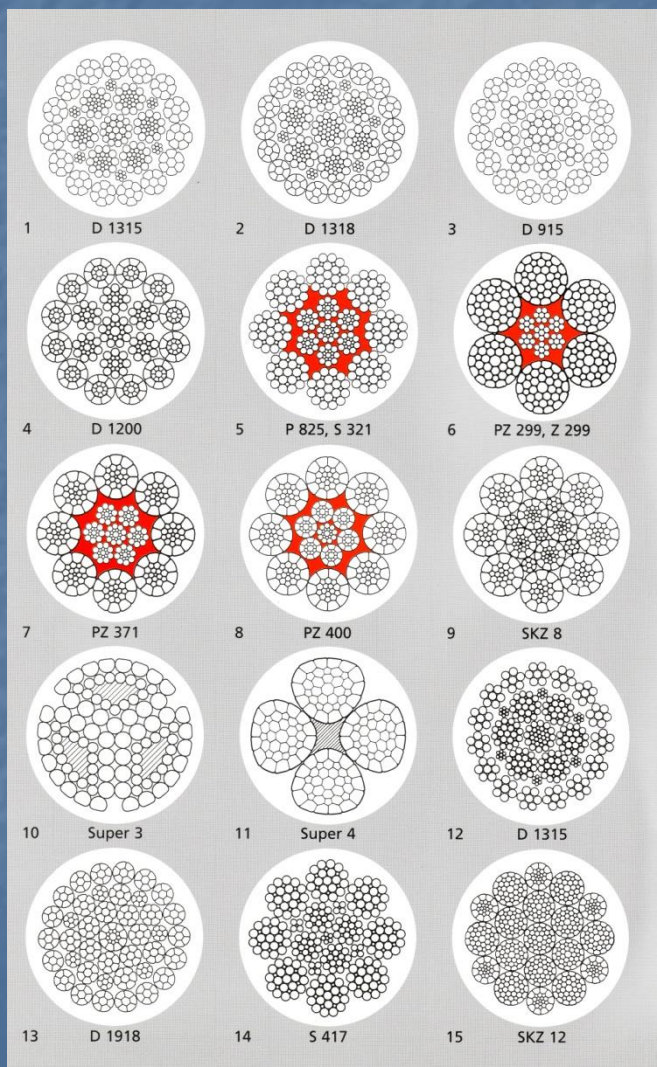

Ocelová lana jedno a vícepramenná

- Sestávají z ocelových drátků svinutých v pramen
- Vícepramenná lana vznikají svinutím pramenů okolo duše
- Duše je napuštěna speciálním mazivem - chrání vnitřek lana před korozí
- 1- pramen, 2 – drát, 3 – duše
- Protisměrné pravé / levé, stejnosměrné pravé / levé

Příklady konstrukcí ocelových lan

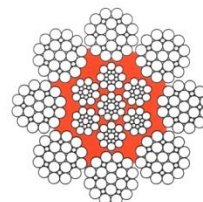

PAVLÍNEK

Lana s tradicí a budoucností ...

Diepa®

DIEPA P 825

křížové s umělou hmotou

DIEPA S 321

křížové bez umělé hmoty

– nepoužívat obrtk

faktor průřezu 0,6226

průměr lana

7 – 14 mm

celkový počet drátů

201

počet drátů ve vnějších pramenech

152

průměr lana

15 – 70 mm

celkový počet drátů

321

počet drátů ve vnějších pramenech

152

Průměr Ø mm	Průřez mm²	Váha 100m ca. kg	Vypočítaná únosnost				Minimální únosnost			
			180 kp/mm² kp	1770 N/mm² kN	200 kp/mm² kp	1960 N/mm² kN	180 kp/mm² kp	1770 N/mm² kN	200 kp/mm² kp	1960 N/mm² kN
7	24,0	22	4 300	42,4	4 750	47,0	3 600	35,8	4 000	39,7
8	29,6	27	5 300	52,0	5 900	57,9	4 450	43,7	4 950	48,6
9	38,4	35	6 900	67,7	7 650	75,0	5 800	56,9	6 450	63,3
10	46,0	42	8 250	80,9	9 200	90,3	6 950	68,2	7 750	76,0
11	58,3	54	10 450	103	11 650	114	8 800	86,3	9 800	96,1
12	71,5	65	12 850	126	14 300	140	10 850	106	12 050	118
13	82,1	76	14 750	145	16 400	161	12 450	122	13 850	136
14	92,0	85	16 550	162	18 350	180	13 950	137	15 500	152
15	111,6	103	20 050	197	22 300	219	16 900	166	18 800	184
16	125,8	116	22 600	222	25 150	247	19 050	187	21 250	208
17	140,9	130	25 350	249	28 150	276	21 400	210	23 750	233
18	158,6	146	28 550	280	31 700	311	24 100	236	26 750	262
19	174,9	161	31 450	309	34 950	343	26 550	260	29 500	289
20	193,1	178	34 750	341	38 600	379	29 350	288	32 600	320
21	211,9	195	38 100	374	42 350	415	32 150	315	35 750	351
22	241,9	223	43 500	427	48 350	474	36 750	361	40 850	401
23	262,1	241	47 150	463	52 400	514	39 800	390	44 250	434
24	283,5	261	51 000	500	56 650	556	43 050	422	47 850	469
25	309,8	285	55 750	547	61 950	608	47 100	462	52 300	513
26	333,4	307	60 000	589	66 650	654	50 650	497	56 300	552
27	354,4	326	63 750	625	70 850	695	53 850	528	59 850	587

Pro průměry lan neuvedené v tabulce sdělíme hodnoty na požádání.

Úpravy konců lan

UKONČENÍ LAN

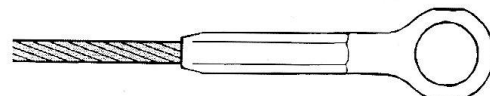
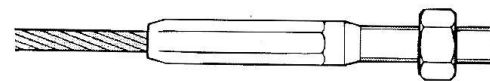
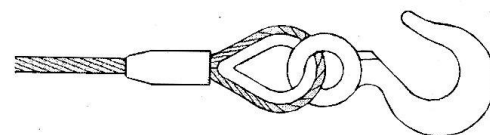
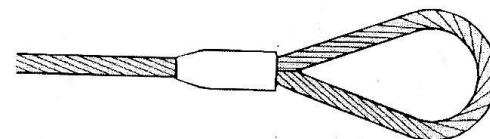
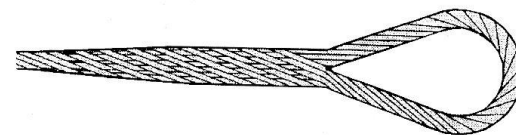
Ukončení lana lze provést více způsoby, nejčastěji vytvořením oka, případně zalitím do lanové koncovky kovem nebo pryskyřicí.

Ukončení lana okem

Oka lze vytvořit zapletením, nalisováním minimálně jedné objímky, případně pomocí svěrek. Použití svěrek je nutno omezit na nejmenší míru neboť lano ve svěrci velmi trpí. Zásadou pro umístění svěrky je, aby třmen svěrky působil pouze do „mrtvé“ části lana, dále je nutno dodržet předepsaný počet svěrek a jejich vzájemnou vzdálenost.

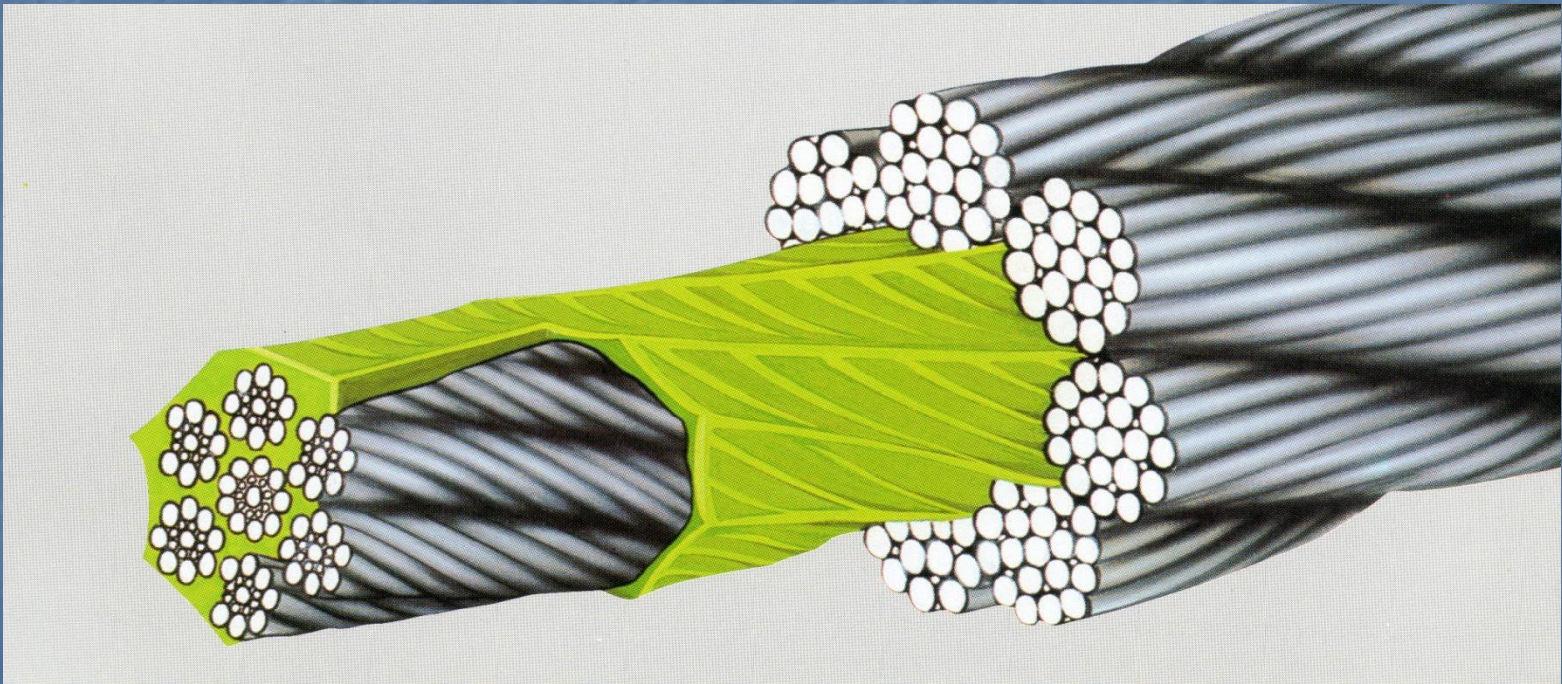
Ukončení lana koncovkou

Na konce lana lze připevnit různé koncovky, nejčastěji zalitím zalévacím kovem nebo speciální zalévací pryskyřicí, případně klínováním nebo jiným způsobem, např. lanovým zámekem. Pro jednotlivé způsoby provedení koncovek platí příslušné předpisy.

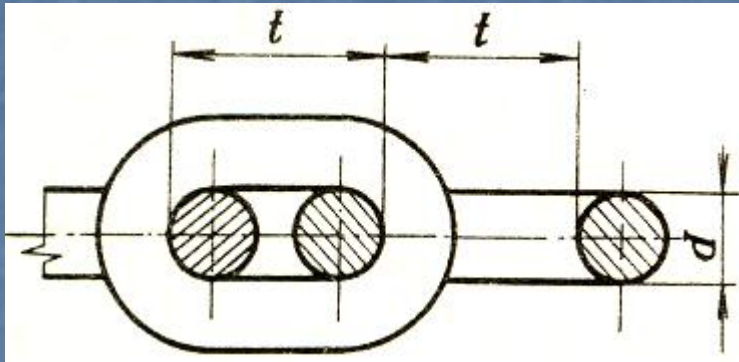
Kontrolní otázka

- Určete úplný název lana na přiloženém obrázku

Správná odpověď

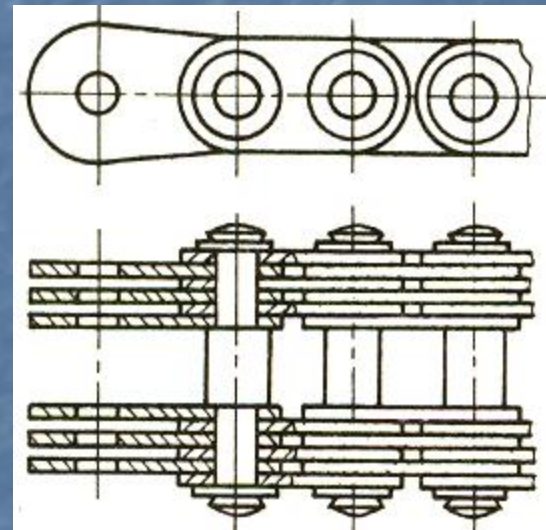
Řetězy svařované

- Odporově svařeny, následně zušlechtěny nebo normalizačně žíhány
- Krátkočlánkové řetězy pro zdvihadí mechanismy (kladky)
- Dlouhočlánkové řetězy (vázání břemen a kotvení)

Řetězy Gallovy

- Pro velká zatížení
- jako součást zdvihadel a kladkostrojů, jeřábů, výtahů apod.
- Počet pásnic řetězu bývá 2 až 10

Použité zdroje

- KEMKA,V. BARTÁK,J. MILČÁK,P. ŽITEK,P. Stavba a provoz strojů. 1.vyd. Praha: INFORMATORIUM 2009
- http://www.vazaky-online.cz/Ocelova-lana-Specialni-lana-DIEPA_d45.html [cit. 2012-06-09]